

Nr 3

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avgivande av förklaring i enlighet med bestämmelserna i artikel 36 moment 2 i stadgan för den internationella domstolen.

Genom en den 22 februari 1957 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 87, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden samma dag begärt riksdagens samtycke till att Kungl. Maj:t för Sveriges del avgiver sådan förklaring, som avses i artikel 36 moment 2 i stadgan för den internationella domstolen med iakttagande av att förklaringen innefattar de begränsningar som i protokollet angivits.

Ministern för utrikes ärendena erinrar i det till propositionen fogade statsrådsprotokollet om att Sverige, som genom sin anslutning till Förenta Nationerna även är anslutet till den internationella domstolens stadga, medelst en den 6 april 1947 hos Förenta Nationernas generalsekreterare deponerad förklaring jämlikt domstolsstadgans art. 36, st. 2, för sin del erkänt domstolens obligatoriska behörighet i förhållande till varje annan stat, som åtagit sig samma förpliktelser, i fråga om tvister, som hänföra sig till förhållanden eller fakta som ligga i tiden efter förklaringen.

Denna förklaring gäller för en tid av tio år och upphör sålunda att gälla den 6 april 1957.

När fråga därför nu uppkommit om avgivande av en förnyad förklaring om erkännande av den internationella domstolens behörighet framhåller ministern bl. a., att de rådande motsättningarna i världen påkallade en oavlåtlig strävan från de enskilda staternas sida att öka möjligheterna att få uppkommande tvister mellan staterna avgjorda på fredlig väg. Den internationella domstolen erbjöde, vad beträffar tvister av rättslig natur, de bästa förutsättningarna härutinnan.

Ministern förordar att Sverige avger en förnyad förklaring av samma innebörd som den nu gällande och avseende tvister som må uppkomma beträffande förhållanden eller fakta som ligga i tiden efter avgivandet av 1947 års förklaring. Detta innebär således att den svenska förpliktelsen täcker en obruten tidskedja.

Medan den gällande förklaringen, som förut nämnts, var begränsad för en tid av tio år, föreslås att den nya förklaringen skall gälla under fem år med automatisk förlängning under nya femårsperioder därest uppsägning ej skett.

Utskottet finner det även för sin del önskvärt, att Sverige genom en ny förklaring fortsättningsvis erkänner internationella domstolens behörighet i samma utsträckning som hittills och att denna förklaring skall förbli gällande i femårsperioder med automatisk förlängning, försåvitt icke uppsägning skett. Utskottet förordar att sådan uppsägning bör ske senast sex månader före periodens utgång.

Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte lämna sitt samtycke till att Kungl. Maj:t avger sådan förklaring, som avses i artikel 36, st. 2 i stadgan för den internationella domstolen, i avseende å tvister, som må uppkomma beträffande förhållanden eller fakta som i tiden ligga efter den 6 april 1947, samt med en giltighetstid av fem år, vilken period automatiskt förlänges för nya femårsperioder, därest förklaringen ej uppsagts senast sex månader före den löpande periodens utgång.

Stockholm den 14 mars 1957

På utrikesutskottets vägnar:
RICKARD SANDLER

Vid ärendets behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Sandler, Ohlon, Sjödahl, Sundelin, Ewerlöf, Werner;

från andra kammaren: herrar Skoglund i Umeå, Svensson i Ljungskile, Skoglund i Doverstorp, Pettersson i Dahl, Thapper, Netzén, Håstad, Bengtsson i Halmstad.